

NAŠE NOVINE

POLITIČNI- GOSPODARSKI I KULTURNI TEDNIK.

Prihaja vsako nedeljo. — Cena: »Naši Novin« je na leto 40 D. na polleta 20 D. Oglasi se tudi spremajo. Cena ednoga kvadratnega centimetra za ednok 75 par. Za večkrat popust. Rokopisi se nevrnejo.

Uredništvo i uprava je v Dolnji-Lendavi št. 32. Izdajateo: KONZORCIJ. Odgovorni urednik: HARI LEOPOLD ev. p. dühovnik.

I. Leto 11. šte. v.

Dolnja Lendavà, 1. augusta 1926.

Cena edne številke 1 Dinar.

Naš kmet.

Vse je spremenljivo na sveti, eden človek nemre gledati drugoga, eden je drugomu nevoščeni, vsaki se samo pašči i spravlja sebi zemelske kinče. Ali naš kmet kak pečina trdi stoji na fundamentomi žitka, on se ne briga dosta zgrožanjem sveta, nego ostane pri svojem poštemom deli, kak stražar žitka.

I dönok kmet je tisti človek, šteroga tak dosta ljudi dojpgleda i ne poštuje zadosta za njegovo delo. Pa kmet je jedino tisti, ki se ne obrača vsigdar tak, kak vöter piše, nego vören ostane k svojim starim navadam. V zadnji letaj so po celom sveti velike fabrike postanole i dosta ljudi se se je rivalo v varaše, da bi si tam krüh zaslüžilo, ali kmet je ostao pri svojoj dragoj grudi, šterov je vküperzraso, z štere žive i pod šterovednok vekivečni senj bo počivao.

V varašaj je ljudstvo na to navajeno, da vse gotovo dobi ta i nigdar si na misli na to, kak vse to zraste i naprej pride. V veiki varašaj ne poznajo lepo i zdravo naturo, gde naš kmet z veseljom obdelava svojo zemlo i žitek spravlja drugim ljudem. Ki nareci hodi v slobodnoj naturi, on pozabi, ka je dužen kmeti. V varašaj viditi moremo, da se ljudje spozabijo z lepi i pošteni človeki navadov, z istinski i pravični mišljenjov, z prostnoga i plemenitoga žitka. Dnesden večina ljudi samo na to gleda naj samo drugim zapovedavati more, sebi peneze, bogastvo spraviti i druge pa pod sebe spraviti.

Dostakrat vidim, kak zapovedavajo našemi kmeti takši, šteri k tomü nikšega juša nemajo, šteri ne poznajo njegovo düšo. Istina je, da med našim kmetskimi ljudstvom že hodijo krivi proroke, šteri je na to nagibajo, naj svoje zdravo mišljenje zatajijo i naj se po njihovi rečaj ravnaajo. Kmečko ljudstvo ne poslušaj na te krive proroke, ar te tej v nevarnost odpelajo. Nego poslušaj na svoje brate, šteri poznajo tebe i štere poznaš ti, v šteri se lejko zavüpaš i v šteri se nevkaniš. Mi do-

bro znamo, ka svet z tvojega polja žive, mi znamo, da prave vretine žitka vi kmetje mate v rokaj i ne drugi. Vidimo, da je človečanstvo cil kulture v nemo-goči mestaj iskalo, vidimo da kultura nemre drugoga cila meti, kak žitek, žitek pa vi kmetje spravlate.

Ti orješ i sejaš, sebi i drugim žitek spravljaš, tvoje delo je poštemo i tvoja pot je ednaka i tvoja neba je čista. Okoli tebe se obrača celi svet. Bodi zato stalen naj tebe nezapelajo, ti ostani, kakši si, ori, sejaj, sebi i drugim žitek spravlaj. Ti si pošteni bio, pošteni si i pošteni bodeš.

Či si v nevoli, hodi k nam batrivno i mi ti srca radi damo dober tanač. Zavüpaš se v nas i v našoj neodvisnoj stranki, ar smo mi tudi z kmetskoga stana, mi te poznamo, mi dobro poznamo njegove dobre i lagoje strani. Prekmursko kmetsko ljudstvo, tvoje mjesto je eti v krili neodvisne prekmurske stranke, štero smo zato nastavili, naj najprvo prekmurskomi kmeti pomagamo i njemi žmeten ter, šteroga je že sedem let noso, dojpgzememo. Püsti tam vse druge stranke, tak sam znaš, kakše so bile, znaš da so niti piknjice ne včinile za kmeta. Naša stranka tvoja šče biti z celoga, za tvoje pravice se šče boriti, kak poštema stranka.

Mi ostanemo tisti, ki smo bili, pošteni i pravični, jedino za prekmursko kmečko ljudstvo delajoči moževje. Bodi ti tudi stalen i pošteni, ar samo tak dosegnemo za našo drago krajino tisto, ka se nas dostaja. Gledajmo batrivno kumes i naprej, ar tak pokažemo, da smo pravi nasledniki naši pošteni očakakov.

Plače uradnikov.

Naša vlada je odredila, da vsej uradnikov plače zniža i to zato, da tistim siromakom na pomoč priskoči, šterim je voda vse na nikaj djala. I zdaj pa den za dnevom vidimo i čüjemo, da uradniki protestirajo proti tomü, da se njim par dinarov dojpgotegne z plače.

Ne morejo previditi one težkoče i nevole, štere so dosegnole siromak kmet celo leto dela i trüdi se od noči do noči i na zadnje pa pride voda, ogen ali toča i vniči me celoga leta trüd. Mi ki smo z kmetskoga roda, mi poznamo kmečki stan, znamo kak dosta more trpeti eden kmet, da sebi i svojoj družini pripravi vsakdenešnji krüh.

Stan uradnika je dosta bogši, kak kmeta. Njemi ne vzeme krüh ne voda, ne toča, on dobi svojo plačo mesec za mesecom, njemi pride na meso, na vino i na druge takše stvari, da kmeti dostakrat na krüh ne zide. Uradnik je vsigdar na čistom, na toplom i na sühom, dokeč kmet v blati v mrazi, v dežji more iti i delati, ar ovak nemre živeti. Zdajšnje uradniške plače so že pred par letami vönapravlene i od tistoga mao je pa vsaka stvar falejša postanola. Kmet skorom tri—štirikrat fale more to dati svoje pridelke, ali uradniške plače so pa ostale stare.

Za toga volo uradništvo nema pravice protestirati proti znižanju plačam, nego more to previditi, da je to pravilno. Pravico ma vlada, da zniža uradniške plače i to znižanje je ešče prenisko, nego dale bi trbelo iti, reformirati vse uradniške plače i tak bi država dosta milijonom prišparala i včas bi menša bila dača. Ali je to pravica, da v dosta prekmurski šolaj vučitel samo poldneva včijo, samo 4 vöre na den i dobijo za to velike plače, prvle so vučitelje celi den včili, na dën sedem vör i ne so meli samo 50—60 deco, nego 150 i dönok smo se bogše i več navčili, kak zdaj. Zdaj je samo to glavno naj v knjige bo notrizapisano, da so teliko i teliko včili ali na to nišče trno ne pazi i ne gleda, ali je tisto tudi notri v glavaj dece. Prosimo vlado, či si za to drugi ne briga, naj vučitelje celi den včijo i ne poldneve, najmenje 7 vör na den, ar samo tak zaslüžijo tisto plačo, štero dobijo. Tak pa dosta penez prišpara država, štero bi se včas poznalo pri dači. I to se tiče drugi uradov tudi, prvle je zadosta bilo v dačnom uradi 4 ljudi, zdaj je pa deset, pa so dönok včinili svoje delo.

Glavno je zato to, da se uradniki morejo reducirati vsakom mestu, ar tisto delo dosta menje uradnikov lejko opravi, kak ji pa zdaj.

Uradniki so na tom, naj oni vse fal dobijo, ali da to čüjejo, ka se njim plače znižajo so včas na petaj i protestirajo. Ka bi se zgodilo, či bi ednok kmetsko ljudstvo protestiralo proti nizkim cenam i več bi nikaj ne odalo. I kmetsko ljudstvo si je na to ešče nigdar ne mislilo, nego z mirom nosi vse težkoče, nevole, štere pridejo.

Kmečko ljudstvo li naprej po poti poštemosti, mi se ne spozabimo z tebe, mi smo i ostanemo vsigdar z tehom, ar znamo, kak je žmetno delati na poli i znamo, kak dosta nesreče čaka na kmeta pri verstvi, ar šmo kmečki sinovje i kosili i orali smo mi tudi, da smo ešče doma bili.

Mi smo ne samo politično stranko nastavili, nego za mali čas ščemo organizirati naše prekmursko kmečko ljudstvo na kmečkom polji, da vašim pridelkom nedo drugi delali cene nego vi sami.

Našoj vladi pa hvala za to, da je znižala uradniške plače i na to je ešče prosimo naj s tem delom dale ide i naj zniža tudi uradništvo. I prosimo vlado naj se malo več briga z kmečkim ljudstvom i naj mo bode na pomoč, ar je to te pravi i močen steber naše države.

Zakaj ne molčimo?

Stari predgovor pravi: »Govoriti je srebro, molčati pa zlato«. Stem zadnjim stavkom smo se mi Prekmurci strinjali do denešnjih časov i kak smo bili že vsigdar navajeni — — molčali smo. Jako tiho i mirno smo prenašali vse vse krivice, štere so nam prizadevali raznovrstni faktori po naslovom takozvanoga »bratstva i enakopravnosti«. Potrpezljivost naša je bila velka, skoro svéta, bi pravili. Zato naša vüsta neso tožila, tudi ne hvalila; neso grajala, niti častila; tiho zaprta so bila — molčala so. Tembole pa je naše bistro oko že od vsega začetka jako zanesljivo, z vsov opreznostjov i na-

tačnostjov zasledovalo vse dogotke naših razmer, štere si je naš razum na skrivoma, a jako verno goripisao u dnevniku svojih vsakdanašnjih doživljajev — šteri so se počasi, a tembole sigurnu kopicili v naših srcáj štero je od bridkosti prenapolnjeno začelo krvaveti, i tak je prišla naša sila i potrpežljivost do kraja. A vse to že tudi neje odprlo naših vüst. Že smo tak vövidli, kak če bi meli sveto oblübo večnoga molčanja. Mogoče bi vsikdar nemi i tihi ostali, če nebi bridke i vroče kaplice krvavačega srca zbudile v nas utrpnjene i že skoro napo zamrle düšne vesti, štera je resno i pekoče noč i den neprestanoma i namila kričala: Nemolčite vsikdar! Odprite vüsta i govorite! — Što negovori, nego je vsigar tiho i nema molči, je sokriv vsaka krivice, štero trpi narod, zakoj bode mogo ednokrat težek račun davati pred pravičnim Bogom in trpečim narodom.

Oh, vest šče ti nemirüješ,
Oh, vest šče ti nas mučiš,
Očitaš nam krivice,
Ki narod naš trpi?

Zato pa dragi bratje i drage sestre vu Kristuší, šteri se dobro zavedamo, ka smo rojeni v tom lepom krasnom zelenom i rodovitom Prekmurji, šteri smo gizdavi na tak lepi domači kraj, šteri se dobro zavedamo, ka je to samo bože i naše, za štero grüdicu smo pripravleni tudi smrt gori vzeti, če bi nam jo sovražnik šteo vkraj vzeti, poslühnimo že ednok svojo düšno vest i včínimo svojo sveto dužnost! To pa samo tak vč nimo, da se vsi »domačini« Prekmurci združimo v edno zdravo, domačo, neodvisno organizacijo, v šteroj svi kak eden govorimo, pišemo,

delamo, se vojüjemo či trbej se tüdi žrtvüjemo, da tak z ednov združenov močjov pridemo ednok do našega zaželjenoga cila, šteri je zlatimi literami napisani na našoj domačoj i vodilnoj zastavi: »Prekmurje — Prekmurcem«.

Miroslav.

Nedelja

po risalaj deseta.

»Farizeuš stoječi je etak molo v sebi: Bog hvalo ti dajem, ka sam ne, kak drugi ljudje, zgrablivci, krivični, lotri, kak je ete publikanuš (Lukač v XVIII. tali)«.

Čüden človik je bio te farizeuš. Šeo je v cerkev sam sebe hvalit pred sveznaočega Boga, pa se šteo sam sebe povzdignoti, a druge pa zaničovat.

Kristus nam je dao zapovid splošne ljübezni i spoštovanja do drugij, naj so že to naši znanci ali ne. Nigdar pa ne smemo zaničevati nikoga. Ne smemo zaničevati svojih višij. »Nega oblasti od drugod, kak od Boga, štere pa so, so od Boga postavljene« — nas učí sv. Paveo. I sv. apostol Peter pravi: »Vse spoštujte; brate ljubite, Boga se bojte, kralje častite«. Te reči veljajo za svetsko oblast. Za dühovniško čast pa je pravo Jezus: »Što vas za zaničüje mene zaničüje.« I Bog je vsigdar takše, šteri so ne spoštovali svoje višje hüdo kastigao. Napriliko: Marija, Mojžešova sestra, je zanečljivo gučala o svojem brati i gospod jo je zgobami udaril. — Kore-ta, Datana i Abirona je zemla požrla, ar so godrnjali i gučali proti Mozesi i se se puntali (IV. Moz. 16. 31.)

Ne smemo pa zaničevati stare ljudí. Sv. pismo nam pravi: Pred serov glavov vstani i spoštüj osebo staroga človeka, i se boj Gospoda, svojega Boga. (Moj. III. 19. 32). Da je Bog telikrat kastigao, j bila kastiga zaslužena, ar so starčke ne spoštüvali. — Še veči grej je onemi, šteri svoje stariše, dobronike ne spostüje, ali je zanečüje. Taksi stariše so po pravici lejko tožijo s prorokom Izajašom: Deco smo zredili, oni pa nas zaničüjejo.

Ne! ne zanicüjmo nikoga ne! — liki spoštüjmo je vse brezi razločka. Dajmo vsakomi takšo čast, kakska mu ide, da si bože dopajenje zaslužimo.

Politični glasi.

Parlamentarno delo počiva.

V skupščini vlada popolni mir, od parlamentarnega dela več nega guča. Vsi pozlanci su odišli k svojim volilcom, v Srbiji pa najmreč zavolo občinski volitvov agitirajo močno.

Radič se je v Dalmaciji nahajo i je več mesti držao shode, šteri so se me ne najbogše posrečili, ar Radičovo politiko v Dalmaciji ze tüdi obsojajo i den za dnevom se kraj obračajo od njega dalmatinski seljaki.

Hrvatski federalistični poslanci neščejo z ministrom Nikičom ili, ravno tak nešče stopiti v Nikičov klub dr. Trumbič.

Kralj je pogledno v Apatini velike škode povodni, zdaj se je pa skoz Zagreba nazaj vrno na Bled.

Vlada je znižala vsem uradni-

kom i tistim, ki z državne kase dobijo peneze — plače od 5 do 25 procentov, kak dobijo plačo, šteri več, tistomi več. To je pravica. —

Vogrška i Jugoslavija ste podpisale trgovinsko pogodbo med seboj i da zdaj obe državi v prijateljstvu ščete živeti.

Mro je bivši radikalni poslanec i bivši minister za pošto Žarko Miladinovič. On je bio dugoletni voditelj vojvodinski radikalov.

Na Francoskom zavolo franka, šteri je tak nevarno spadno, edna vlada nemre ostati, par dnevov stoji i že pa more demisionirati, zdaj je stari borec Poincare vzeo v roke državne posle, kak ministerski predsednik, od njega se dosta čaka.

V Polskom se je spreminila ustava, štera zdaj ono pravico da državnemi predsedniki, da gdakoli lejko razpüsti parlament. Na Polskom je ešče vedno veliko razburkanje i različne stranke se nemrejo zmiriti.

«Mosok Jafetov.»

S tem naslovom je eden „mladi“ gospod dugi članek napisao v „Novine“ od 25. julija. Da pa Biblia ne spada v njegovu knjigarno, zato neve, ka je tisti podpis v „Naših Novinaj“ napačno bio štampan. Pravilno je Mosok, ne pa Masok, kakor ga on dosledno piše. Mosok je bio sin Jafetov, vnük Noe patriarke, po stari legendi praded slovanov,

Podlistek.

Siroče.

II. Na poti.

Mali Janči je mogeo idti na svojo pot, da zadno željo, testament svoje matere izvrši. Njegova mati je že v grobi ležala. Mnogo se jij je jokalo na njov, a več se jij je jokalo na malem siročetom. Mali Janči je trepetajočo rokov vrgeo prgiščo zemle na v grobu ležečo trügo, kak so njemi to drugi pokazali. Ne se je pa najšo med okrog stoječimi, ki bi pravo: Moj sinek, od gnješnjega dneva bom jaz skrbo za tebe!

Po takem je dolžno bilo malo siroče idti po sveti da izvrši testament svoje matere. . . .

Že je pozna jesen bila. Mrzeo veter je že pihao, ptice so ne več spevale, da je naš Janček nu svojo pot vsigdar dele i dele. Ne dugo, kak je šeo, je prišao do ednoga grada. Pred velikimi vratami na veliki zidini sojaj sta stala dva oriáškiva orozslánya (leva), kteriva bi kak to se je vidlo, pazila na v gradi živoče. Mali Janči se je kaj takšega

nigdar ne vido, zato je nehote se je ostanovio i je čüдно gledao v te dve požasnosti. V tem trnutki se je iz grada skoz vrat prihajao gospod. Siroče že ne melo telko vremena, da bi odskočilo i i tak je že v drugem trenutki ležalo v grabi. Da je prišlo k sebi se je najšlo v naročaj visikega gospoda.

Te bolij kaj? — ga ljübeznivo pita.

Zaj me ne bolij nikaj — je odvrno mali Janči.

Bojim se vse eno, da se kaj storilo, da te more nekoj boleti.

Ne, prosim lepo nikaj me ne boli.

Hvala Bogi! Ne sam te opazo i skori bi te s konjom pogazo. Pa povej mi, kak se zoveš? Odked si prišeo i kamo ideš.

Mater iščem — se je glaso odgoyor.

Mater? se je začüdo gospod, i je postao nikak to tužen i se je iz obraza brala notranja žalost. Potem pa je pravo: »Dete moje, mater gnjesden nega na sveti.

Pa so — je trdio mali Janči — pa morejo biti, ar so meni moja mati pravili.

Pa či ti pravim, je zakričo gospod i tüdi je več nebo. . . Vidiš, jaz tüdi mam dve siročeti, šterivi nemata matere, pa smo mater ne pokopali.

Oh . . .! si je zalostno zdihaval — moja mati so že pokopani no — vsceno bom iskao drugo mater tak dugo, dokeč ne najdem. Jezus mi je tak pravo . . . se je trüdo dokazati mali Janči nepoznamni gospodi.

Te pa li idi — naj te Gospod čuva na tvoji poti — se je obrno i si zbrisao oči. Idi le idi, pri sebi bi te zdrzao, pa jaz nemam tistega, koga ti iščeš, štera bi lejko tüdi tvoja mati bila. — Poglej tü ideta mojivi dve siročí.

Dve blondastivi deteta sta prišli k vratom. Vlase sta melo duge, da so jim na ramaj ležali, lica so bila rdeča, kak rože. Obe bežita k svojem očetu.

Idi pa je obimi — ga je batrivo gospod maloga Jančija — pa je küsni, vej tvoj poljub jim more dati le blagoslov, či si že Jezusov odposlanec. Mali Jancsi je v istini so k njima, je je obimo i küsno.

I zdaj to maš — mu stisne gospod malemi popotniki bankaš v roke. To

dam tebi, da po poti ne boš trpo nevole. Angeo čuvar te naj čuva. S tem ga je püsto na sredi češte.

Mali Janči se je zagledao za gospodom, — i samo sledkar je opazo, ka držiž v prgišci.

Potem pa je šeo po dolini i po bregi, dokeč je ne prišeo v eden veliki varaš. Tü je prišeo v zadrego mali Janči, nigdar je ne vido tak velike hiše, teliko ljudí. Sreča se s tremi gospe. Ogne se njim. Pa edna iz treh na hitroma k njemi stopi, pa pravi:

O!.. kak lepi deček — poglejta ga. Pa v resnici, kak mili! — pravi druga.

I kak lepe oči ma — dene tretja. Kak se pa zoveš — ga pita prva. Janči Šulekov — je bio batriven odgovor.

Kje živeš? — Nindri.

Što je tvoj oča? — Jaz nemam očü. —

I mati? — So mi mrli.

Ka pa delaš ti tü? — Mater iščem — i v očaj so se skuze pokazale.

Vides, Blaženka — pravi edna iz med njih trejti — zemi ga k sebi, tak nemaš dice.

ustanovitelj Moskve. Da je pa Mosok Jafetov ne bio predmet ednoga članka, nego anonimni podpis, z toga vidimo, ka pisec edno osebo šče napadati. Zato njemi odgovorimo sledeče:

1. Vi neвете i nemorete znati, kaj je mislo, kakše naméne je meo i za koj se je vojsküvao „Mosok“ vu svojoj mladosti, zato se ne vmešavajte v takše reči, šterih neвете. „Mosok“ se dnes za one iste cile, ideale bori, za štere se je v celom svojem življenji vojsküvao.

2. Svoje fráze o „ponosni“ slovenski lipi, v „ponosni“ slovenski materi, svoje tanáče i navuke obdržiti za sebe, vam so potrebni, „Mosok“ jih ne potrebuje.

3. Vam kot rodjenosni margjari ne stoji dobro, či se nadüvlete kot veleslovenec, ar so vam azijski mogoli, etnografično bližji bratje, kakor slovinci.

4. Mi stari o poštenosti drüge pojme mamo, kak vi. Mi za nepoštenost držimo, či sto pri taroku preži na reči svojega partnera, da je potem proti njemu izrablja. S političnimi detektivi se ne igra tarok. Či bi vsi, „ki so dnes mladí“, tak mislili o poštenosti, kak vi, te bi poštenost za kratki čas zaistino muzejski predmet bila. Ali hvala Bogi, drügi inteligentni ljudje, ti mladi lüdi, v tom z nami držijo, da poštenjak zaupnih stikov ne izrablja proti svojemu poznanču. I zaraditega sam jaz drüggoga držao za pisca tistih „Slo-

venčevih“ frazerskih člankov s podpisom „Prekmurec“, ar kot iskren, ednaki i pošteni mož sam ne mogeo misliti, ka bi vi takši skazlivec bili, ka bi pisarili o teh predmeti, o šterih sva vsaki den govorila med sehom.

5. Končni obračun drüggoch pride.

GLASI.

Dühovniške vesti. Vlč. g. kaplan Jožef Tivadar so premeščeni s Hotize v Čerenšovec, i s Čerenšovec vlč. g. kaplan Matjaš Zadravec na Hotizo. V Beltince za II. kaplana pridejo g. Alojzi Osterc, doma iz Sv. Križa pri Ljutomeri.

Imenovanje. V Doljno-Lendavo na osnovni šoli je imenovana gdč. Margareta Čížek za stalno učiteljico desega mao učiteljica v Dolgi vasi. Za stalnega učitelja je imenovan v D. Lendavi Ivan Krist. — V Dolgi vasi pa Marija Peternel—Goljevšek. V Lipi Angela Ivanuš za stalno učiteljico; v Murski Soboti pa Ema Lapajne.

Trojčke je porodila žena pismo- noša Mihala Kar v Beltincih iz šterij sta dve deklice i eden deček. Vsi so s materjov vred zdravi i čvrsti.

Bitje. Zadnje nedelo, kak je to že ponavadi, da se z edne vesi dečki nemorejo viditi z dečki drüge vesi, so se gančki i bratonski vküp zgrabili i do krvavega zbili. Te korenjaki so bili 15—16 let stari i med njimi je bila večina šujsterskij inošov. Mojstri politizirajo — inošje se bijajo. Vej zaj majo čas, kak edni, kak drügi — ar se v leti ne nücajo šolinji.

Elektrika se vpelja skoz Bratonec v Mursko—Soboto, tak de občina Bratoncei tüdi mela elektriko.

Domanjšovci. V jesen se je že zgodilo, da je jedna dekla odšla na Vogrsko k svojem i sebov je vzela 2400 dinarov i 25 dolarov. Ali dugo so nikaj ne dobili od nje ti domanji i začnoli so jo iskati, ali z vogrske so jim pisali, da je dekla ta ne prišla. I cela stvar bi zakrita ostala, či bi zdaj ne bilo te velike povodni, ar je voda pri potoki vözaprala jedno truplo i obleko, štero so za njeno spoznali. Z toga se vidi, da jo je nekak umoro i jo pri potoki zakopo. Pörš Ferenc mladenc z Domanjšovci so orožniki aretirali, ar se na njega somlijo, da je to včino.

Doj se je strelo. Preminoči petek, vgojčno ob deveti se je v srce strelo Bagari Lajoš gostilničar z Rogaševci. Pravi zrok je neznani, zakaj je to včino, ali tak se čüje, da za volo drüžinski razmer.

Biciklin so vkradnoli. Preminoči keden je neznani tovaj vkradno g. Jerič Ivan sobočkoga kaplana i urednika Novin — biciklin. Tovaj je na okno prišo notri v gang i seboj je vzeo biciklin, šteri se me je preveč povido. G. urednik de zdaj malo več peški mogo hoditi.

V Mehiki je prepovedana bo- ža služba. Z volo ostrí protivski

zakonov so vsi püšpeki dali pastirski list, v šterom prepovejo vsako božo službo v Mehiški cerkvaj.

Odrle so se senja. Škarlatinka je minola, zato je oblast dopüstila, da se v celom Prekmurji lejko držijo senja. V Turnišči de se pa v vsaki četrtak držalo svinsko senje.

Morsku vuk ga je požro. V Adriji je morski vuk popadno ednoga kopalca, ki je od svojih prijatelov odplavo 300 metrov. Vuk ga je požro pred očmi prijatelov. Nesrečenec je eden zobni tehnik bio doma z Milana.

Granat je eksplodiro. V Piemonti je eden vojak sebov vzeo granat i notri ga je odneso v šator i gda so njegovi prijatelje spali je vö šče vtrgnoti vužgalo. Zdjaj je pa granat eksplodiro i raztrgo je 5 vojakov, 10 ji pa težko orano. Trje so med oranjenimi tüdi mrlí.

Vojaki so se zastrupili. V Ljudskem na Polskom se je zastrupilo 120 vojakov. ar so pokvarjeno meso jeli. Tüdi med civili ji je dosta obetežalo.

Velika toča v Bosni. V Sarajevskoj okolici so dosta trpeli zavolo povodni i toče. Do 20 vesnic je toča vküpvdarila, velika voda je 4 mline odnesla. Pol kilogram žmetna toča je kapala i vse pov je vničila. Kvar je več kak eden milijon dinarov.

Vse naše čitatelje. opozorimo na podlistek „Naši Novin“. štere pri- našajo že drüggokrat: „Siroče“, ki ima vu sebi lepe navuke.

Trafika je uropana. V noči na 29. junija so v Lendavi pri cerkvi stojlčo invalidsko trafiko gorivtrgnoli i z nje odnesli cigarete, tobak, štempline i koleke v vrednosti 3 jezero dinarov. Krivce isče oblast.

V Gornjem Petrovci bo 5. augustuša veliko senje.

Odpüstite vsi, ki ne dobite redno „Naše Novine“ v roke, ar imamo več sovražnikov, ki nedopüstijo, da bi je v roke dobili. Mi je vsigdar odpošlemo, a kak to, pridejo nazaj. Iščemo krivca.

Kapca. Prošlo nedeljo, na god sv. Jakoba je bilo na Kapci proščenje. K temi proščenji so vse novo mašnikovo obleko spravili, štera jij je več jezero dinarov koštala. Pač hvala ide našemi dobromi ljudstvi, štero tüdi v nevoli dosta žertvuje za verske namene.

Preganjanje katoliske cerkve v Meksiki. Že dugo se vrši preganje katoliske cerkve v Meksiki, tak da smejo dühovniki meševati, verniki pa ne k božjim službam hoditi. Sveti oča so dali okrožnice vsem püšpekem, da naj ure- dijo javno pobožnost pred Oltarskim svestvom. V Prekmurji po naručall našega Visikoga Pasterja se bodo vršila v nedeljo 1. augustuša, da to kruto pre- ganjanja henja. — Molimo.

Kak si lejko naročiš „Naše Novine“? Idi na pošto, pa si tam küpiš edno karto za pou dinara pa napiši: Pošlite mi »Naše Novine« i potem natanko napiši svoj adres. Na drügom kraji pa napiši: Upravništvo »Naši Novin« v Dolnji-Lendavi. Pa še: Što spravi dvajset naročnikov on dobi »Naše Novine« brezplačno. — Što pa dobi v Naši Novinaj ček, on ga pa naj spolni i na pošto odnese. Poštino ne trbe plačati.

Stara prigodba.

Na sveti se nikaj novoga ne godi, nego samo stare prigodbe se ponavljajo v novoj obliki. Najno- vejša prigodba Prekmurja se že tüdi godila na sveti i v našem kraji se samo ponavlja med novi- mi okolščinami.

Zemte v roke Sveto Pismo, poglednite prvo knjigo Makabejov, 7. poglavje tam od 4. do 16. verza eto stoji pisano: »I sedo je Dimitrij na prastolu kraljevine svoje. I prišli so k njemi hüdobni i nepobožni od Izraela, i vodja njihov Alkim, ki bi rad pop bio. I tožili so ljudstvo pred kralom govoreči: Pogübo je Juda i bratje njegovi vse tvoje prijatele i nas je rasplodo z naše zemle. Zato zdaj pošli človeka, šteromi zavüpaš, naj ide i vidi vse opustošenje, štero je napravo nam i kralovim krajinam; i naj pokaštiga vse prijatele njegove i njih pomagáče. I odebrao je krao izmed svojih prijatelov Bakhija, šteri je gospodüvao prek velike reke i bio zvest krali. I poslao ga ja, naj vidi opüstošenje, štero je napravo Juda. Ali i nepobožnega Alkima je postavo vu popovstvo i zapovedno njemi, naj dela osveto proti sinom izraelskim. I zdignoli so se i prišli z velikov vojskov na zemlo Jude.

I poslali so poslance i govorili so Judi i bratom njegovim za pre- varo z mirovnim rečmi. Ali so ne vervali njihovim govorom, ar so vidili. ka so z velikov vojskov prišli. I vküp so prišli k Alkimu i Bakhiju pisáče prosit, štera so pravična; i prvi, Asidejci, šteri so bili med Izraelci, i prosili so od njih mir. Pravli so naimre: Pop iz Aronovoga pokolenja je prišeo, ne znori nas. I govorio je ž njimi mirovne reči i prisegno njim je govoreči; Ne včinimo nikaj hü- doga vam, niti vašim prijatelom. I vervali so njemi. I zgrabo je iz- med njih 60 lüdi i poklao jih je.

Dalje 9 poglavje 54. verz: »Leta 153. v drügom meseci zapovedao je Alkim, naj se porüši obzidje znotrašnje svete hiže i naj se poderejo dela prorokov i začeo je podirati. Vu onom vremeni vdar-

Ka? — je čemerno odgovorila gospa — kak bi naj jaz takšega cota- veđa dečkeca položila v mojo svilnato posteo — doli ga je poglednola i ga je tam püstila. I drügi dve smehajoč za ideta njov. Mali Janči je ne znao zakoj, pa ga je serce zbolelo. Ednok se je še okrog zgledno, pa je šeo svojo pot dele. Tak se mi je vidlo, da bi njemu sto pravo tü zabston iščeš mater.

Tisti den še je prišao vküp z nek- šimi ženskami. Edna iz med tej ga pita: Sinček, kamo se tak paščiš?

Paščim se mater najti! — je za- lostno dao odgovor Janček.

Edna se je na to smehala, drüga je nekaj muvila, tretja pa stopi k njemi i mu z ljübeznostjo dene:

To maš sinček — i mu v prgišču stisne nekaj pejnez. K penzom pa je še nekaj spadnolo . . . pogledne kapla je — pa je dež ne šeo.

Janček se je šteo zahvaliti, pa je že ženska odšla z rečmi: »Bog te naj čuva!«

Mali popotnik je pa dale šeo svojo pot. Šeo je po bregi i dolino, da zvrši zadnje željo svoje matere. . .

„Išči . . . išči si drügo mater“ . . .

(Dale.)

Podpirajte i naročte
si
„Naše Novine“.

jen je bio Alkin i preprečila so se dela njegova i zaprla so se vüsta njegova i žlak ga je vdaro, i neje mogeo več spregovoriti reči, niti teštamenta napraviti. I vmro je Alkim vu onom vremeni med velikov mukov . . . i . mir je bio na zemlji«.

Prekmurske šole.

Bliža se novo šolsko leto i pri njegovim priklatom se z bojaznostjov pitamo, ali se naša deca pa tak malo navčijo, kak v preminoči letaj. Deca se zato pošila v šolo, da naj nikaj navči i naj nikaj zna. Ali z žalostjov moremo viditi leto za letom, da se vsigdar menje i menje navčijo deca, da dostakrat dve, tri zimi hodi v šolo i neve pisati i čteti. I ka je tomi te pravi zrok? Ne to, da bi se deca ne ščela včiti, nego šola je največ tomi kriva. V dosta mestih je ta navada, da jestejo štiri moči, ali dve očite predpoldnevom par vör, dve pa popoldnevi par vör. Kak bi se pa tak deca mogla kaj navčiti? Naj trpi včenje celi den, od 8 do 12 vöre i od 1 do 3-je vöre. Tak mislim da edan vučitelj lejko vči na dan šest vör i ešče tak premalo dela proti drugim uradnikom, ar on ešče poleti dva meseca počinka ma. Samo tak zdignemo mi nazaj naše šole na tisto stopnjo, na šteroj so prve bile, samo tak pride tisto vremen, da se bodo deca redno včila, ar ovak ta pridemo, da celo Prekmurje analfabetno ostane nede znalo čteti i ne pisati. Prosimo dotične kroge, naj se zbogša šolsko polje v Prekmurji, naj se vsakoj šoli celi den vči i naj vsaki vučitelj dela i vči, gde ji pa več i prostora pa nega za včenje, tam se naj odpošejo moči v druga mesta, naj država nema takša vödovanja, štera bi se lejko prišparala. Naj šolski nadzorniki ne gledajo samo na tisto ka je v knjigaj zapisano, nego naj tisto poglednejo, ka znajo i ka so se navčili deca. Ar so knjige potrplive i to se dosta lejko spiše, štero se je niti ne včilo.

I ešče na zadnje jedno, prosimo naše vučitele, naj oni pravi vučitelje i vzgojitelje bodo, ar de njim tak hvaležno celo Prekmurje i samo tak do njim hvaležni deca, štera je na njihovo skrb

zavüpana i samo tak dosegnejo te pravi i istiniti cil.

Poslano pismo.

Gospod Klekl i istina.

Što čte „Novine“ našega poslanca Klekla, vidi da se v vsakoj številki samo hvali g. Klekl. On je, kak pišejo „Novine“ dober za narod i pravičen, i istinski, moder i nesebičen, plemeniti i zvršeni v vsakom pogledi, — kak sam dragi Bog!

Po tem se vidi, da je Novin glavni cil samo hvaliti i izveličavati g. Klekla.

Ali naš narod pravi: „sama hvala nikaj ne vala“. Zato se naj g. Klekl sam telko ne hvali. Bole naj čaka, ali ga za njegovo zdajšnje delo pohvali prekmursko ljudstvo, štero je njemu poklonilo svoje vüpanje.

Javno delo jednoga narodnoga poslanca trbej dobro opaziti i ocenjati. Ki to čini, mogo je previtidi, da g. Klekl ne guči i ne dela vsigdar ednako, nego dnes sem, a vütro ta. Tak je on v najvažneši stvari. Na peldo, kak se g. Klekl oponaša v pitanji zemle küpüvanji, štero so naši ljudi dobili od veleposestva, kak agrarni interesenti.

Ešče je ne tri tjedne, gda je pisao g. Klekl v svoji Novinaj, da se more cena zemle po pravici odrediti, to je po vrednosti i haski, štero človek ma od zemle, či z njov dobro gospodari. To je pravično: Ne trbej, i nemre i nesmej kmet plačati za zemlo telko, da bi intereš küpnine vekši bio, nego je pa haska, šteroga zemla da na vsoko leto.

To je g. Klekl pošteno napiso. Ali on je dakle v istom članki napiso, da je njegovo mišljenje, da bi se mogla ta zemla v Prekmurji ljudem jeden oral po 6000 dinarav dati (štera je pa daleč, slaba, poplavlana zemia pa ešče falej).

Ali kak se g. Klekl meša v to stvar, on to neve i ne razmi, a hvali se stem pred ljudstvom, kak je on zato, da agrarna veleposestniška zemla nede toliko koštala, keliko košta, da de z slobodne roke vršlo odavanje nego menje. Ne okoli 20.000 dinarav, nego okoli 6000 dinarav. Tak misli, da je to njegova zasluga, či bi se ravno tak zgodilo.

Ali ešče je bole smeja vreden g. Klekl v zadnjoj številki svoji Novin. Tu on piše i hvali se, da je bio pred ministrom za agrarno reformo g. dr. Stankom Šibenikom. I zdaj trdi, da je od ministra dobo oblübo, da ne bodo potrdjeni dogovori z küpüvanje veleposestniške agrarne zemle, či sami küpci ne pristanejo na to. Tak se kaže g. Klekl z tujim per-

jom. To da jeden naš minister pravilno i zakonito postopa, je ne zasluga g. Klekla.

Mi bi odpüstili g. Kleklu njegove dečinske i smešne samohvale, či bi v njegovom pisanji ešče takše ne bilo, štero je ne lepo i niti je ne dostojno za izobraženoga moža i narodnoga poslanca.

V tistom članki, v šterom dokazuje, da je bio pri ministri g. dr. Šibeniki, — piše da cena zemle naglo spada i da je jeden minister njemu pravo, da se rodna bačka zemla že odavle po 900 dinarav eden oral. To je tak napisano, da si tak lejko misli, da je to njemu sam ministru g. dr. Šibeniku pravo. To je vse drugo, samo ne istina! To je glüpost, brezvestna laž, da bi to pravo odgovorni šef agrarne reforme, to bi naspratno bilo proti tistomi zakoni, šteroga je njegova stranaka ne sprejela.

Dnes se za 900 dinarav nemre küpiti niti 300 kg. pšenice, kak bi se pa te mogo jedan oral zemle, na šterom vsako leto skorum 1000 kg. pšenice raste, ali stem ednako vreden drugi zras.

Vsaki razumljivi človek to zna i ne nam trbej dokazati, da je to največša bedarija. Pred tri tjednami je piso g. Klekl, da za to trbej gledati, kak dobi ljudstvo zemljo po pravoj vrednosti, i zdaj pa moti narod, naj ne küpüje zemlo po pravoj znižanoj ceni i vrednosti, da se bogša zemlja odava po 900 dinarav oral, za teliko koliko pride od ednoga oralna letna arenda.

Naj naše ljudstvo samo presodi, ali je to pisanje narodnoga poslanca pravilno. Mi pravimo, da je ne dostojno služiti v javnom deli z demagogijo i ne je pošteno.

To pisanje g. Klekla je takše, kak nož, šteri na obedve strani reže, ne g. Klekl, čisto drugače izgleda prava istina.

Istina je, da stojimo pred dovršenjom novoga državnoga zakona za porcijo na zemlo, gde na prvom mestih stoji, da utrdi pravi današnji čisti prihod zemle. Tak je odzvonilo staromi katastralnomi čistomi prihodi zemle, i z njim dozdajsnja nizka agrarna küpčija. Kak bo novi zakon razglašeni, več ne bo mogoče, da država po nizkoj ceni zemlo preceni, nego bo iznosila kapitalizacija toga novoga katastralnega čistoga prihoda.

Po istini što prekmurskomi ljudstvi dobro žele, tisti ga v tom kratkom časi opoti, ar keliko nam je poznano: dnes je ešče mogočnost, da se na temelji zakona po fakultativnom küpüvanji zemla falej i po nižioj ceni lejko pogodi i küpi agrarna zemla, nego da v veljavost stopi po novom katastralnem čistom prihodi.

Mi za našo dužnost držimo vse ljudstvo v Prekmurji opozoriti na ono neodgovorno i škodljivo javno delo g. Klekla. „Keso je po poldnevi k meši iti“ pravi naš narod.

Kak ščejo zdaj „Novine“ oprati g. Klekla i po tom njegovom škandaloznom pisanji njega hvaliti i dale njegovo pravilnost, modrost i vse ostale dobra i plemenita dela dičiti?

GOSPODARSTVO.

Tržne cene.

Dolnja-Lendava, 29. jula.

100 kg. pšenice	320 Din.
„ „ žita	200 „
„ „ ovsa	160 „
„ „ kukorce	160 „
„ „ hajdine	250 „
„ „ Prosa	210 „

PENEZI.

Zagreb 29. jula.

1 Dolar	56.68 Din.
1 Schilling	8 „
1 Češka K.	1.67 „
20 zlati K.	210.— „
1 francoski fr.	1.44 „
1000 madžarski K	0.79 „
1 Šveicki fr.	10.98 „
1 italijanska lira	1.88 „
100 dinarav v Zürichu	9.11 Fr.

Živina.

MESO.

1 kg. govedine	13 Din.
„ „ teletine	18 „
„ „ svinskoga	18 „
„ „ špeja	24 „
„ „ masti	30 „

Edno jajce 75 par.

Naročnino i oglase

za

„Naše Novine“ i „Neplap“
sprejme

Barnabaš Erdöšy
trgovina s papirjem v

Murski-Soboti
CRKVENA ULICA.